

berichten

nieuws en informatie van de
werkgeversvereniging openbare bibliotheken

winter 2003

2003
wg&bb

in dit nummer:

- werkgeverschap en basisbibliotheekvorming
- de routeplanner
- verdere aandachtspunten
- het stramien

in de marge

- routes
- stramien

WOBberichten is een uitgave van de werkgeversvereniging openbare bibliotheken. WOBberichten verschijnt twaalf maal per jaar.

redactie: postbus 16156
2500 BD den haag
tel : 070 3090 510
fax : 070 3090 704
e-mail: wob@wobsite.nl

In deze extra uitgave van WOBberichten een overzicht van alles waarmee bibliotheken te maken krijgen bij de vorming van basisbibliotheken, vanuit het gezichtspunt van de bibliotheek als huidig, toekomstig of voormalig werkgever. Het overzicht bestaat uit bouwstenen waarmee besturen zelf hun routekaart kunnen samenstellen.

werkgeverschap en basisbibliotheekvorming

Er is in onze branche een grote behoefte aan het in kaart brengen van de te nemen stappen, als men met een aantal collega-instellingen het pad van vorming van een basisbibliotheek op wil gaan.

Men moet met zoveel aspecten tegelijk rekening houden dat dan het overzicht kan komen te ontbreken. In die situatie kan, ondanks ieders inzet en goede bedoelingen, stagnatie ontstaan, en is zelfs mislukken van het totale proces niet uit te sluiten.

De WOB wil graag een bijdrage leveren om dit te voorkomen.

We beschrijven hierbij de stappen die op het terrein van het werkgeverschap, het taakdomein van de WOB, aan de orde komen.

Kernthema's zijn: het al of niet werkgever zijn, de toepassing van CAO, arbeidsrecht en medezeggenschapsrecht personeel, sociale plannen, nieuwe samenwerking, overdracht van activiteiten, fusie en splitsing van rechtspersonen.

De hierbij ontmoete aandachtspunten moeten worden getoetst aan de andere essentiële aandachtgebieden: de beleidsvisie en -strategie van de eigen individuele bibliotheekorganisatie, de wensen en behoeften van de betrokken collega-organisaties, de wensen en behoeften van de gemeente en die van de plaatselijke samenleving in het algemeen.

Het schema geeft steeds op hoofdpunten de onderwerpen waarover oordeelsvorming en besluiten nodig zijn.

Aangegeven is in algemene zin dat maatregelen moeten worden afgewogen tegen de wensen en behoeften van de andere juist genoemde stake-holders.

ROUTE 5: een kleine bibliotheek met eigen werknemers overweegt vorming van een basisbibliotheek samen met vier andere kleine bibliotheken. Tezamen hebben ze 75 werknemers. Het is duidelijk dat één der andere partners de rechtspersoon wordt die de werkgeversfunctie ten behoeve van alle partners krijgt.
punten A t/m E, G

ROUTE 6: een middelgrote bibliotheek overweegt een basisbibliotheek te vormen met vier omliggende kleine bibliotheken, waarvoor een pbc de werkgeversfunctie op dat moment vervult. Men wil werkgever worden van de vier omliggende bibliotheken, en bepaalde centrale ondersteunende diensten van de pbc gaan afnemen.
punten A t/m E, G

ROUTE 7: een middelgrote bibliotheek overweegt om met een aantal kleine en middelgrote bibliotheken een zeer grote basisbibliotheek te vormen. Men wil de rechtspersoon opheffen en alle activiteiten opdragen aan een op te richten nieuwe rechtspersoon. Deze wordt werkgever van al het personeel.
punten A t/m G

ROUTE 8: een grote bibliotheek is zelf vanwege het inwonertal van haar verzorgingsgebied basisbibliotheek. Men wil op contractbasis samenwerken met enige kleine in haar omgeving gelegen bibliotheken. Het karakter van basisbibliotheek houdt (vooralsnog) geen interne organisatieverandering in.
punten A en D

de overleglijnen en afspraken daarover tussen de bibliotheken en de belanghebbende gemeenten en provincies, op weg naar de nieuwe situatie.

het stramien

Elke bladzijde is opgezet volgens onderstaand stramien.

doel

vaststellen van het optimaal haalbare, gezien vanuit de bedrijfsmissie en doelstellingen, en de branchemissie en -strategie.

1 startsituatie

nastreven van het optimaal haalbare, met behulp van en samen met de arbeidsorganisatie

2 factoren van buiten het sociaal-economisch terrein met grote impact

INTERN: bedrijfsvisie en -strategie bibliotheekbeleid

EXTERN: relaties met overheden;

relaties met de gebruikers van de bibliotheek.

3 aandachtspunten op gebied regelgeving

met name Wet OR en CAO-Openbare bibliotheken

4 aandachtspunten voor aanpak

beslissingen hangen met elkaar samen: waarschijnlijk moet diverse malen de cirkel worden doorlopen:

van doel naar 1, naar 2 INTERN en 2 EXTERN, naar 3 OR en CAO en weer terug naar doel.

Wij raden u aan deze tekst in de marge van elke bladzijde steeds weer goed voor ogen te houden.

In punt 2 *factoren van buiten het sociaal-economisch terrein met grote impact* vindt men bij INTERN de terugkoppeling naar de geformuleerde eigen beleidsvisie in abstracte zin. Met abstract wordt bedoeld los gezien van de mogelijkheden en onmogelijkheden, de beperkingen van de huidige arbeidsorganisatie.

In EXTERN staat de terugkoppeling naar de gemeente, en naar de gebruikers. Wat wenst de gemeente, en welke zijn de door haar gestelde voorwaarden en financiële grenzen? Ook staat hier de relatie met de gebruikers (incl. potentiële gebruikers). Dit kan in een concreet geval een andere visie opleveren dan de bestuurlijk-politieke. De gebruikers zijn degenen die direct belang bij de bibliotheek hebben, aan wie de bibliotheek haar bestaansrecht ontleent. Bedrijfsvisie en strategie kunnen in een concreet geval ter wille van deze relaties met de mensen in de plaatselijke samenleving moeten worden gewijzigd.

zelf de route samenstellen

Bepaal aan de hand van de beschrijvingen in de marge welke route u het best past. De gegeven routes zijn niet meer dan voorbeelden van situaties die, naar wij verwachten, regelmatig zullen voorkomen. Ze hebben het karakter van een 'boodschappenlijstje': ga daar langs waar u wat van nodig heeft.

WOB-routepanner

ROUTE 9: een provinciale bibliotheekcentrale scheidt zijn provinciale taken van de uitvoering van de werkgeversfunctie in bibliotheken, en is van plan deze werkgeversfunctie over te dragen aan een aantal bibliotheken dat bezig is met de vorming van een aantal basisbibliotheken in de provincie. Zo wordt de pbc als werkgever een kleinere organisatie dan voorheen. Ongewis is of, en in welk aantal, medewerkers van de pbc bij de andere bibliotheken herplaatst kunnen worden.

Punten A t/m E, G

ROUTE 10: een provinciale bibliotheekcentrale wenst zich te splitsen in een deel dat centraal ondersteuningstaken op provinciaal niveau wenst te behartigen, en een deel dat service-instituut wil zijn voor bibliotheken, in het bijzonder ten aanzien van de vorming van basisbibliotheken. In plaats van de ene rechtspersoon-pbc zullen er twee gaan functioneren met aparte arbeidsorganisaties, verschillende statuten, doelstellingen en bestuurssamenstelling.

Punten A t/m G

ROUTE 11: enige thans nog bij een provinciale bibliotheekcentrale aangesloten bibliotheken, die niet werkgever zijn, denken over nauwe samenwerking, tot samengaan bij het vormen van een basisbibliotheek. Men wil de werkgeversfunctie centraal blijven uitbesteden, en die niet zelf op zich nemen. Wel is het plan de rechtspersonen te laten fuseren.

Punten H t/m J

